

Stockholms
universitet

Verksamhetsberättelse 2010

Tolk- och översättarinstitutet

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2010

ANSLAGSREDOVISNING	2
TÖI:S UPPDRAG	2
TÖI:S UPPGIFT OCH ANSVARSOMRÅDEN 2010.....	2
SAMHÄLLET'S BEHOV, YRKESLIVETS KRAV OCH FRÄMJANDE AV FORSKNING	3
Lagar och förordningar inom området	3
Yrkeslivets krav	4
Främjande av forskning	4
Styrdokument	4
ORGANISATION	5
Beslutande organ.....	5
Beredande organ	5
TOLK- OCH ÖVERSÄTTARUTBILDNING INOM HÖGSKOLAN	6
Tolkutbildning	6
Översättarutbildning	6
Specialkurser för tolkar och översättare	7
Planering av utbildningar	7
Kontakter med omgivande samhälle och arbetsmarknad	7
KONTAKTTOLKUTBILDNING INOM FOLKBILDNINGEN, ANSLAG 17:14.3	7
Antal utbildningsanordnare	7
Söktryck	8
Sammanhållen grundutbildning	8
Grundutbildning för mindre frekventa tolkspråk	8
Fördjupningskurser och tolkning för barn	8
Preparandkurser inför auktorisationsprovet samt rättstolkingskurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk	9
Redovisning av regeringsuppdrag	9
Tillsyn	9
Rekrytering.....	9
Kommentarer till anslagsredovisningen.....	9
TOLKUTBILDNING SAMT TECKENSPRÅKSLÄRARUTBILDNING ANSLAG 17 14:2	9
Utbildning.....	10
Tillsyn	11
Rekrytering.....	11
Kommentarer till anslagsredovisningen.....	11
PEDAGOGISKT UTVECKLINGSARBETE, TERMINOLOGISKT ARBETE	11
FRÄMJANDE AV FORSKNING OCH UTVECKLINGSARBETE	12
Aktiviteter med anknytning till forskarutbildning	12
Förteckning över konferensdeltagande, publikationer etc	12
NATIONELLT, NORDISKT OCH INTERNATIONELLT ARBETE	12
INFORMATION OCH KOMPETENSUTVECKLING	13
KANSLI OCH FÖRVALTNING	13

BILAGOR

1. Kort fakta om utbildningarna
2. Redovisning av regeringsuppdrag
3. Slutrapport över projektet Tolkar i asylprocessen
4. Redogörelse för lärares akademiska verksamhet
5. Sändlista

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2010

ANSLAGSREDOVISNING

Verksamheten finansierades dels genom ramanslaget till TÖI (16.2:9 ap 5) dels genom medlen till förvaltning med mera under anslag 17 14:2 och 17 14:3. Från humanistiska fakulteten tilldelades TÖI 563 (133+430) tkr som resurs för lärares och professors forskning. Därtill fördelade TÖI medlen för bidrag till tolkutbildning inom folkbildningen med mera (anslag 17 14:2 ap 2 och 3 och 17 14:3).

Anslag år 2010 (tkr)	Anslag	Förbrukade medel
16 2:9 Tol- och översättarinstitutet (ram)	12 029	12 029
Från humanistiska fakulteten: resurser för lärares forskning	133	133
Från humanistiska fakulteten: resurser för professors forskning	430	430
17 14:2		
ap 2 Bidrag till tolkutbildning och teckenspråkläroverutbildning.		
ap 3 Bidrag till Stockholms universitet för förvaltningskostnader vid TÖI	36 930	32 582
	535	535
17 14:3 Bidrag till kontakttolkutbildning	15 770	15 770
Avgår: Kostnader till universitetet för gemensam förvaltning	- 3 128	- 3 128

TÖI:S UPPDRAG

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) bildades 1986. Bakgrunden var förändrad invandring och behov av tolk- och översättarutbildning mer samlat än tidigare och i flexibla former för att kunna tillgodose de snabbt skiftande behoven av tolkutbildning (Prop. 1984/85:132). TÖI:s nationellt övergripande uppdrag inom området och möjligheterna till synergieffekter mellan högskoleutbildning och folkbildning var den främsta orsaken till att TÖI:s uppdrag 1991 utökades till att även ansvara för statsbidragen till tolkutbildning inom folkbildningen (prop. 1990/91:82).

Sverige är därmed unikt i världen med ett särskilt tolk- och översättarinstitut, som inom sina ramar rymmer alla former av tolk- och översättarutbildning - med undantag för den militära tolkutbildningen. TÖI är, förutom Kammarkollegiet som auktoriserar tolkar och översättare, den enda aktören med övergripande nationella uppgifter på tolkområdet.

TÖI:S UPPGIFT OCH ANSVARSOMRÅDEN 2010

TÖI:s verksamhet handlade 2010, liksom tidigare, huvudsakligen om utbildning och utbildningsplanering.

TÖI har ansvar för statsbidrag till utbildningsformer där även andra myndigheter och organisationer verkar. Institutet ansvarar även för viss utbildning av lärare och handledare inom området. Ansvaret för utbildning av kontakttolkar och tolkar inom handikappområdet liksom att

utbilda konferenstolkare för Europasamarbetet, innebär dessutom ett betydande arbetsfält med skiftande kontaktytor när det gäller integrations- och handikappfrågor liksom frågor som rör det europeiska samarbetet. TÖI:s uppgifter ställer därmed krav på en bred omvärldsbevakning.

Vid institutet finns samlad kunskap om utbildning och forskning inom området tolkning och översättning, om pedagogiskt arbete och utbildningsplanering inom olika utbildningsformer och därmed sammanhängande ekonomiska och administrativa frågor.

Verksamheten 2010 utgick från de uppgifter som definieras i TÖI:s förordning:

- anordna tolkutbildning och översättarutbildning
- fördela statsbidrag till kontakttolkutbildning mellan studieförbund och folkhögskolor, utöva tillsyn över sådan verksamhet samt följa upp och utvärdera utbildningen
- fördela statsbidrag till teckenspråkstolk- och teckenspråkslärover utbildning mellan folkhögskolor, utöva tillsyn över sådan verksamhet samt följa upp och utvärdera utbildningen
- svara för pedagogiskt och metodiskt utvecklingsarbete, initiera och samordna lexikaliskt arbete i för utbildningarna aktuella språk samt vara engagerat i terminologiskt arbete med invandrarspråk
- främja forskning och utvecklingsarbete
- verka för information och kompetensutveckling
- fungera som kontaktorgan i nordiskt samarbete.

Styrelsen för TÖI skall i sitt arbete beakta samhällets och yrkeslivets krav och forskningens utveckling.

SAMHÄLLETS BEHOV, YRKESLIVETS KRAV OCH FRÄMJANDE AV FORSKNING

Utöver sina mer explicita uppdrag ska, som nämnts, styrelsen för TÖI beakta samhällets och yrkeslivets krav samt forskningens utveckling.

Lagar och förordningar inom området

TÖI:s verksamhet hade under 2010, liksom tidigare, sina utgångspunkter i ett flertal lagar och förordningar som reglerar rätten och skyldigheten till kommunikation. Övergripande mål för verksamheten utgår även från riktlinjer för samhällets integrationspolitik, migrationspolitik, handikappolitik, språkpolitik och EU-samarbete.

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna innefattar bl.a. rätten till att förstå och kunna bli förstådd. Denna rättighet är en förutsättning för ett fungerande demokratiskt samhälle. Att kunna förstå och bli förstådd är också en förutsättning för att företrädare för samhällets organ skall kunna fullgöra sina offentliga åtaganden. Regering och riksdag har därför antagit lagar som styr användandet av tolk.

Samhällets åtaganden uttrycks i ett flertal lagar och förordningar: I Förvaltningslagens bestämmelse om tolk vid myndigheter (1986:223), Hälso- och sjukvårdslagens bestämmelse (1982:763) om allas rätt till vård på lika villkor, Förvaltningsprocesslagens (1971:291) bestämmelser om tolk vid myndighetsutövning samt (Förvaltningsprocesslagens och) Rättegångsbalkens (5 kap) bestämmelser om tolk vid domstol. Tolkars yrkesroll och etik regleras i Lagen om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare (1975:689), Förordning om tolktaxa (1979:291), Förordning om auktorisation för tolkar och översättare (1985:613) samt Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I Hälso- och sjukvårdslagen åläggs landstingen att tillhandahålla tolk för döva, dövblinda och hörselskadade (1993:391).

Den nordiska språkkonventionen (SÖ 1982:93) som trädde i kraft 1987 ger nordiska medborgare rätt att använda sitt eget språk vid kontakter med myndigheter och offentliga organ i annat nordiskt land. Den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster (SÖ 1996:21) förstärker rätten till tolk för medborgare i de nordiska länderna i ärenden rörande socialt bistånd och sociala tjänster.

Sedan 2009 finns för första gången i Sverige en samlad språklag (2009:600) som bl a anger svenskans och andra språks ställning och användning i det svenska samhället. Lagen syftar också till att värna svenskan och den språkliga mångfalden i Sverige samt den enskildes tillgång till språk. Det svenska teckenspråket jämföras i språklagen med de nationella minoritetsspråken. I lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) regleras bland annat rätten att använda minoritetsspråk hos förvaltningsmyndigheter och domstolar.

Hösten 2010 antog EU ett direktiv (PE-CONS 27/10) som ska garantera misstänkta rätt till tolkning och översättning i brottmål.

Yrkeslivets krav

För att kunna beakta samhällets och yrkeslivets krav hade TÖI 2010 liksom tidigare kontinuerligt samråd och samarbete med en rad olika aktörer i Sverige, Norden och inom EU. Analyser av nationella, regionala och lokala tolkbehov ligger till grund för TÖI:s strategiska, långsiktiga planering av kontakttolkutbildning.

En del i kvalitetsarbetet innebar att på olika sätt främja de studerandes möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Detta skedde liksom hittills genom ett nära samråd med arbetslivsföreträdare, genom arbetsmarknadsdagar, auskultation, praktik och alumniverksamhet.

En besvärande faktor var även 2010 bristen på reglering av tolkförmedlingsverksamheten och kontakttolkarnas instabila och osäkra arbetsmarknadsvillkor, vilket i hög grad befäste yrket som kontakttolk som ett genomgångsyрке och bidrog till det kontinuerliga behovet av att utbilda nya tolkar.

Även från företrädare för teckenspråksolkar och skrivtolkar inhämtade TÖI rapporter om att osäkrare arbetsförhållanden börjat uppstå i och med att flera huvudmän valt att lägga ut utförandet av tolktjänsten på entreprenad.

Främjande av forskning

TÖI kunde under 2010 stärka sin forskningskompetens genom att anställa ytterligare en lektor i översättningsvetenskap, med inriktning på medieöversättning, och en s. k. akademiforskare med extern finansiering. Stockholms universitet genomförde under 2010 en kvalitetsutvärdering av fakulteternas forskningsområden där området tolkning- och översättning i stark konkurrens utsågs till ett potentiellt ledande forskningsområde.

Styrdokument

Förordning för tolk- och översättarinstitutet (SFS 1993:920)

Förordning om statsbidrag till kontakttolkutbildning (SFS 1991:976)

Regeringens proposition 2009/10:1 Folkbildning

” 2009/10:1 Universitets- och högskoleutbildning

Regleringsbrev: Anslag 16 2:9 ap 5, Tolk- och översättarinstitutet (ram),

Regleringsbrev: Anslag 17 14:2 Bidrag till vissa handikappåtgärder inom folkbildningen,
Anslagsposterna 2 och 3

Regleringsbrev: Anslag 17 14:3 Bidrag till kontakttolkutbildning

Regeringsbeslut 2005-06-02 (U2005/1577/SV)

Regeringsbeslut 2010-04-14 (U2010/2373/SV)

Beslut 1999-05-27 (Dnr 1346/99) av styrelsen för Stockholms universitet att TÖI:s högskoleanknutna verksamhet inordnas i den språkvetenskapliga sektionen fr o m 1 juli 1999.

Beslut av styrelsen för Stockholms universitet att universitetets utbildningstolkenhet fr.o.m. bå 2000 skall ingå i TÖI:s organisation.

Stockholms universitets budgetbeslut avseende grundutbildning och forskning inom den humanistiska fakulteten.

Arbetsordning för styrelsen för Tolk- och översättarinstitutet

Humanistiska fakultetens besluts- och delegationsordning

ORGANISATION

TÖI vid Stockholms universitet är en sådan inrättning för särskilda uppgifter som avsågs i 3 kap. 8 § högskoleförordningen (Förordning 1998:1003). Institutet leds av en styrelse som utses av regeringen. Under styrelsen leds arbetet av en föreståndare. Institutet var 2010 organiserat i tre verksamhetsområden: Högskoleutbildning inklusive lärares forskning, kontakttolkutbildning inom folkbildningen samt utbildning på folkhögskola till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade.

Beslutande organ

TÖI:s styrelse är det övergripande beslutsorganet och hade 2010 sex möten. Styrelsen utgjordes 2010 av följande nio ledamöter inklusive ordföranden:

Studieförbundssekreteraren Anna-Carin Bylund, Folkbildningsrådet

Professor Östen Dahl (ordförande), Stockholms universitet

Arbetskonsulten Adèle Ennab, Norrköpings kommun

Avdelningsdirektören Åsa Hole, Kammarkollegiet

Professor Olle Josefsson, Stockholms universitet

Auktoriserade rätts- och sjukvårdstolken Ali Labriz

Studenten Daria Lodygowska

Projektledaren Ulla Pålsson (vice ordförande), Domstolsverket

Avdelningsdirektören Kristina Yetkin, Specialpedagogiska skolmyndigheten

Beredande organ

Beredning av principiella frågor sker med berörda utbildningsanordnare, andra myndigheter och med yrkes- och intresseorganisationer inom området.

TÖI ingick i Kammarkollegiets rådgivande nämnd för tolk- och översättarfrågor. Övriga ledamöter representerade Domstolsverket, Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting, FAT¹, STTF² samt Tolkservicerådet.

För planering av tolkutbildningarna inom folkbildningens ram hålls kontinuerligt samråd med Folkbildningsrådet, utbildningsanordnare, kommunala/landstingskommunala och privata tolkförmedlingar, brukarorganisationer, avnämare, myndigheter och tolkarnas yrkesföreningar. Flera berörda har dessutom under 2010 i olika konstellationer deltagit i samverkan kring specifika utbildningar, projekt, utvecklingsarbeten etc.

Planering av utbildning av tolkar och översättare för europasamarbetet bereddades efter samråd med bland annat representanter för Europeiska kommissionens generaldirektorat för tolkning, med Europaparlamentets generaldirektorat för tolkning och konferenser, med de konferenstolkutbildare vid universitet i Europa som tillsammans med TÖI ingår i konsortiet för European Masters in Conference Interpreting (EMCI) samt med Association Internationale des Interprètes de Conférence (AIIC).

---

¹ Föreningen auktoriserade translatorer

² Sveriges teckenspråkstolkars förening

Utbildningsfrågor bereddes också direkt med Regeringskansliet som liksom alltid visade ett aktivt intresse för den direkta planeringen av utbildning för tolkar.

Beslut rörande TÖI:s högskoleutbildningar bereds i en särskild verksamhetsgrupp inom TÖI och efter samråd med berörda institutioner vid Stockholms universitet, andra universitet/högskolor eller andra samverkanspartners.

TOLK- OCH ÖVERSÄTTARUTBILDNING INOM HÖGSKOLAN

Enligt regleringsbrev för 2010 ska i TÖI:s verksamhet ingå att erbjuda tolk- och översättarutbildning för 120 studerande per budgetår och konferenstolkutbildning varannat år för minst 10 studerande. Av årsredovisningen ska framgå verksamhetens omfattning, inriktning och totala kostnad.

År 2010 var totalt 252 studenter, varav 196 kvinnor, registrerade vid TÖI:s högskoleutbildningar. Antal registrerade på respektive kurs framgår av bilaga 1.

TÖI har sedan starten utarbetat kursplaner för mer än 140 olika utbildningar (exklusive delkurser) för tolkar och översättare; kurser med många olika språkinriktningar, av varierande längd och med varierande krav på särskild behörighet. Översättarutbildningar på grundnivå har sedan 2001 getts med inriktning såväl *till* som *från* svenska. I samtliga översättarutbildningar ägnas stor uppmärksamhet åt översättningsprocessen.

År 2010 gav TÖI 18 olika högskoleutbildningar (kurser och program). Utbildningarna har liksom tidigare omfattat ett stort antal språk. Inför höstens utbildningar anordnades gemensamma introduktionsdagar då studenterna fick information om institutet och dess verksamhet. Skriftlig och muntlig utvärdering skedde både av delkurser och hela kurser.

I ett samarbete kring utbildningen av skrivtolkar mellan Södertörns folkhögskola, TÖI och Sveriges Television (SVT) gav TÖI en kurs i undertextning om 7,5 hp.

I samarbete med TNC³ och språkinstitutioner i de övriga nordiska länderna gavs en samnordisk nätbaserad grundkurs i terminologi om 7,5 hp.

Tolk- och översättarutbildningarna vid TÖI kan läsas både på grundnivå och på avancerad nivå. Vissa av kurserna tar upp både översättning och tolkning. På grundnivå börjar studenten med Tolkning och översättning I och kan därefter fortsätta läsa antingen tolkning eller översättning ytterligare två terminer på heltid. Utbildningen kan ingå i en kandidatexamen i tolkning eller översättning, förutsatt att studenten har totalt 180 hp. Intresset för kursen Tolkning och översättning I, som gavs fjärde gången 2010, fortsätter att vara stort och nästan samtliga studenter valde att fortsätta till nivå II, antingen med översättning eller med tolkning.

På avancerad nivå kan studenterna läsa översättningsvetenskap och avsluta studierna efter ett år med en magisterexamen eller efter två år med en masterexamen. Här ges också vissa kurser som fristående kurser vilka är öppna för studerande från andra ämnen.

Genomströmningen på kandidat-, magister- och masterutbildningarna är jämfört med andra språkämnerna mycket god, vilket resulterar i ett ansevärt antal examensarbeten på samtliga nivåer.

Tolkutbildning

En kontakttolkutbildning i arabiska (Tolkning II och Tolkning III) om 60 hp avslutades 2010. Kursen Tolkning, kandidatkurs, gavs för första gången vt 2010.

Översättarutbildning

Översättarutbildningarna på grundnivå omfattade liksom tidigare flera olika källspråk och målspråk utifrån varje students bakgrund. Att inriktningen kan vara både till och från svenska ger

---

³ Terminologiceentrum

utbildningen en helt unik profil. 2010 fanns bland studenternas språk t ex japanska, kinesiska, slovenska och nederländska. För granskning av studenternas översättningar anlätades i stor utsträckning medarbetare vid språkinstitutioner vid Stockholms universitet samt yrkesverksamma översättare.

Under 2010 påbörjades masterprogrammet i översättningsvetenskap, med engelska som källspråk.

Specialkurser för tolkar och översättare

Under 2010 genomfördes en fortbildningskurs, Ekonomi för tolkar och översättare, 15 hp.

Planering av utbildningar

Planeringsarbetet inför kommande omgång av konferenstolkutbildningen fortsatte under året. Under hösten inrättades ett nytt masterprogram i översättningsvetenskap med inriktning på konferenstolkning. Det är det enda masterprogrammet i Sverige inom området tolkning. Den tidigare konferenstolkutbildningen har delvis omarbetats (Kurs i konferenstolkning 60 hp) för att kunna samläsas med masterprogrammet.

Under 2010 intensifierades planeringen med att delar av de folkhögskoleförlagda utbildningarna till teckenspråks- och dövblindtolk ska ge högskolepoäng.

Humanistiska fakulteten godkände 2010 TÖI:s planer på kandidatprogrammet ”Språk och översättning” som ska bedrivas i samarbete med språkinstitutioner på Stockholm universitet.

Kontakter med omgivande samhälle och arbetsmarknad

TÖI:s utbildningar har en given internationell dimension, eftersom de innefattar översättning och tolkning mellan två eller flera språk och många av institutets timanställda lärare kommer från andra länder och språkområden.

TÖI har kontinuerliga kontakter med EU:s tolk- och översättartjänster. Representanter från EU (även den svenska representationen i Stockholm) har varit involverade i utbildningarna som föreläsare och även som lärare på några delkurser.

Universitetets s.k. tredje uppgift, som innebär kontakter med det omgivande samhället, har haft en framträdande roll i TÖI:s arbete. Flera av institutets timlärare är yrkesverksamma tolkar eller översättare, vilket gör att studenterna får en god inblick i den framtida professionen.

Liksom året innan hade både översättar- och tolkstudenterna 2010 möjlighet att göra arbetsplatsförlagd praktik inom ramen för den valbara kursen Praktik inom tolkning/översättning, 7,5 hp. Kursutvärderingen visade att kursen uppskattades mycket av de studenter som deltog.

Masterstudenterna med inriktning på översättning från spanska/franska till svenska gjorde studiebesök i Bryssel under momentet EU-översättning.

En arbetsmarknadsdag för både tolk- och översättarstudenter genomfördes under våren. Till denna dag var olika branschorganisationer samt företag inom tolk- och översättarsektorn inbjudna för att informera om sin verksamhet.

KONTAKTTOLKUTBILDNING INOM FOLKBILDNINGEN, ANSLAG 17:14.3

Antal utbildningsanordnare

TÖI har under 2010 gett statsbidrag till sju folkhögskolor och fyra studieförbundsavdelningar för kontakttolkutbildning av olika slag. Fyra folkhögskolor och tre studieförbund har anordnat sammanhållen grundutbildning. Sju folkhögskolor och två studieförbund har anordnat kontakttolkutbildningar utöver grundutbildningen. Sedan 2006 har totalt 33 grundutbildningar genomförts och cirka 10 grundutbildningar pågår per år.

Söktryck

Över 700 personer sökte till knappt 150 platser på sammanlagt fem utbildningar på folkhögskolor och studieförbund med start i januari 2010 respektive augusti 2010. I oktober 2010 gjordes ny antagning till de grundutbildningar som började i december 2010 och januari 2011. Antalet sökande var cirka 400 till knappt 70 platser. TÖI nödgades dra ner på antalet grundutbildningar och platser under 2010 på grund av att anslaget inte hållit samma takt som efterfrågan på utbildning och inte kunnat täcka in alla genomförda kurser.

Sammanhållen grundutbildning

Utbildningsbevis från grundutbildningen till kontakttolk har blivit en kvalitetsindikator vid upphandlingar av tolkservice. I Domstolsverkets redovisning till regeringen (Domstolsverkets rapportserie 2010:4) anger några domstolar att tolkar med utbildningsbevis håller mycket hög eller ganska hög kvalitet och majoriteten av domstolarna att de håller medelgod kvalitet.

Enligt TÖI:s verksamhetsplan för 2010 skulle nya modeller prövas för kontakttolkutbildningen i folkbildningen. Det ledde till att en ettårig grundutbildning på halvfart och distans förbereddes 2010 och kunde starta på en folkhögskola i norra Sverige i januari 2011.

I verksamhetsplanen var också ett av målen att minst 100 tolkar i 20 språk skulle bli godkända i grundutbildningen 2010. Resultatet blev 97 tolkar i 19 språk⁴. Ytterligare cirka 20 tolkar förväntas bli godkända från 2010 års grundutbildning efter omprov under 2011. I dag finns 422 tolkar i 32 språk med utbildningsbevis från sammanhållen grundutbildning. Enligt verksamhetsplanen skulle 200 tolkar ha deltagit i preparandkurser eller fördjupningskurser 2010. Resultatet blev över förväntan, cirka 280.

Grundutbildning för mindre frekventa tolkspråk

Deltagare med mindre frekventa tolkspråk är som regel få. För att möjliggöra utbildning har deltagare i sådana språk integrerats i grundutbildningen. TÖI beviljades 2009 medel från den Europeiska flyktingfonden (ERF 3) för medfinansiering av grundutbildningar för mindre frekventa språk i syfte att öka tillgången till tolkar i sådana språk. Bidraget från ERF gjorde det möjligt att ha tolkningsövningar med tolklärare i alla dessa språk. Projektet⁵ slutrapporterades 2010 (bilaga 3). Det föll mycket väl ut och 69 % arbetar i dag som tolkar. Bidrag från ERF söktes även för 2010 men beviljades inte.

Fördjupningskurser och tolkning för barn

Tolkningsteknik och tolketik vid tolkning för och med barn integreras i all grundutbildning och i alla fördjupningskurser. Fördjupningskurser har 2010 anordnats i:

asyltolkning,

svåra tolksituationer,

HBT-frågor i asyltolkningen

psykiatri i rätts- och migrationsprocessen,

rätts- och asyltolkning med inriktning övergrepp på kvinnor och barn

domstolstolkning,

sjukvård, fördjupning.

---

⁴ Arabiska, bks, dari, engelska, finska, kinesiska, kirundi, litauiska, polska, portugisiska, romani, rumänska, ryska, somaliska, sorani, spanska, tigrinja, ungerska, uzbekiska.

⁵ TIA – tolkar i asylprocessen

Preparandkurser inför auktorisationsprovet samt rättstolkningskurser inför provet för speciell kompetens som rättstolk

TÖI ska enligt uppdrag U2005/1577/SV göra en särskild utbildningssatsning för att öka antalet kvalificerade kontakttolkar för tolkbehoven i samband med instans- och rättsordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Utbildning har under 2010 anordnats för att öka antalet auktoriserade tolkar och tolkar med kompetens i rättstolkning samt rättstolkar i mindre frekventa tolkspråk.

Anslaget för rubricerade ändamål samt för utbildning av tolkar i mindre frekventa tolkspråk har utnyttjats fullt ut liksom anslaget i sin helhet.

Redovisning av regeringsuppdrag

Regeringen har 2010-04-14 uppdragit åt TÖI att senast 2011-03-31 särskilt redovisa vissa uppgifter kring utfallet av kontakttolkutbildningen inom folkbildningen. Dessa specifika uppgifter redovisas i bilaga 2.

Tillsyn

TÖI har under året utövat tillsyn genom att delta i förkunskapstester inför grundutbildningen samt i muntliga prov, och genom att hålla kontinuerlig kontakt med de ansvariga för utbildningen via planeringskonferenser, möten, telefon och e-post. TÖI:s särskilda villkor för statsbidragsgivningen, vägledande studieplaner och skriftlig handledning för grundutbildningen är, jämte den löpande kontakten med utbildningsanordnarna, basen och förutsättningen för en enhetlig utbildning av hög kvalitet. För att stämma av den nationella nivån deltog samordnarna för grundutbildningen i alla förkunskapstest och i några muntliga prov.

Rekrytering

Rekrytering av deltagare har under året framförallt skett genom information om utbildningarna på TÖI:s webbplats och utbildningsanordnarnas webbplatser samt genom annonsering och e-postinformation om aktuell utbildning till tolkförmedlingar i olika delar av landet.

Kommentarer till anslagsredovisningen

Deltagarantalet var stort även under 2010 och avhoppet få. Detta medförde att grundutbildning för motsvarande 2 104 tkr och preparandkurser och rättstolkningskurser samt utbildning för mindre frekventa tolkspråk motsvarande 455 tkr inte kunde täckas av anslaget för 2010.

För förvaltning fanns 1 250 tkr. Den summan räcker inte för att täcka kostnaderna för den övergripande planering och tillsyn som bedrivs internt på TÖI. Finansieringen av den detaljerade och helt nödvändiga planeringen och samordningen av den sammanhållna grundutbildningen sker via statsbidraget till folkbildningen.

TOLKUTBILDNING SAMT TECKENSPRÅKSLÄRARUTBILDNING ANSLAG 17 14:2

Planering av utbildningarna har, i enlighet med regleringsbrevet, skett efter samråd med berörda handikapporganisationer. Deltagare i dessa återkommande samrådsmöten är SDR⁶, HRF⁷, FSDB⁸, VIS⁹, Unga hörselskadade, Dövblind ungdom, Sveriges Dövas ungdomsförbund och DHB¹⁰, TÖI samråder dessutom med Talför¹¹, Tolkledarna¹², STTF¹³ och SVuF¹⁴. Folkhögskolornas rektorer/utbildningsledare och TÖI hade flera möten kring gemensamma frågor.

---

⁶ Sveriges Dövas Riksförbund

⁷ Hörselskadades Riksförbund

⁸ Föreningen Sveriges Dövblinda

⁹ Vuxendöva i Sverige

¹⁰ Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn

Utbildning

Sammanlagt sju folkhögskolor bedrev utbildningar inom området. 340 årsstudieplatser i olika utbildningar utnyttjades. 51 tolkar slutförde sina utbildningar 2010. Flera av skolorna hade liksom tidigare år utbyte med motsvarande utbildningar framför allt i de nordiska länderna.

Utvärderingen av den ettåriga komprimerade skrivtolkutbildningen visade på ett lyckat resultat och en ny omgång av den startade under året. Även den utvärderas och på ett sätt som ska vara jämförbart med förra utvärderingen. I samarbetet kring utbildningen mellan Södertörns folkhögskola, TÖI och SVT ingick liksom tidigare TÖI:s kurs i undertextning 7,5 hp.

Utvärderingen av den komprimerade teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen fortsatte 2010. De preliminära goda resultaten gjorde att en ny omgång startade på hösten. Utbildningens första år bedrivs, liksom tidigare, delvis på distans. Även den nya utbildningsomgången följs upp i en extern processutvärdering.

Distanskursen i TSS¹⁵-tolkning avrapporterades vid ett av samrådsmötena med intresseorganisationerna 2010.

Praktiken är en mycket viktig del av utbildningen. Modellen för fördelning av praktikplatser, som arbetats fram mellan företrädare för landstingens tolkcentraler och folkhögskolorna, tillämpades även 2010 och med relativt gott resultat. Praktikplatser söks både på tolkcentraler och hos privata entreprenörer. Från skolorna rapporterades om ökande svårigheter att få platser framför allt för de studerandes slutpraktik, vilket medförde ett omfattande merarbete för skolorna.

Liksom tidigare skedde 2010 ett nära samarbete mellan skolorna och lokala eller regionala dövföreningar med flera, i samband med Dövas dag, Hörseldagen etc i syfte dels att ge de studerande ökade möjligheter till språkträning och få erfarenheter från olika språkmiljöer, dels att sprida kunskap om tolkyrket.

Trots uttalade behov från tolkkår och arbetsgivare om påbyggnadsutbildningar av olika slag ställs sådana kurser ofta in på grund av för få deltagare. Ett flertal kompletterande och/eller kompetenshöjande korta utbildningar för verksamma lärare och tolkar har dock genomförts bland annat i handledning av praktikanter och kring frågor relaterade till homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT). Sammanlagt har dessa kurser haft ett 40-tal deltagare.

I syfte att underlätta för de tolkstuderande att läsa vidare på högskolan har ett samarbete pågått mellan TÖI och folkhögskolorna för att delar av teckenspråks- och dövblindtolkutbildningen ska ge högskolepoäng. Arbetet med kursen omfattande 60 hp, intensifierades under året inför planerad start ht 2011.

Utvecklingsinsatser av många olika slag är nödvändiga för att upprätthålla och främja kvaliteten. Behovet var alltså stort av såväl lokala som samordnade och övergripande insatser. En sådan insats avsåg att finna en ersättning för nuvarande uttjänta digitala pedagogiska verktyg för tolkövningar. Ett samarbete inleddes med Center for Deaf Studies vid Bristol University som ledde till en vidareutveckling av lärplattformen SignShared. Ett avtal om en provperiod tecknades under hösten 2010.

Under året dryftades farhågorna inför framtida brist på teckenspråkslärare och tolklärare. Bland annat tycks intresset för teckenspråk minska och det är få som studerar teckenspråk på högskolan. Någon reguljär lärarutbildning med inriktning teckenspråk tycks tyvärr alltså inte vara ett

---

¹¹ Tolkcentralernas Arbetsledarförening

¹² Teckenspråkstolkföretag med arbetsgivaransvar

¹³ Sveriges teckenspråkstolkars förening

¹⁴ Sveriges vuxendövtolkars förening

¹⁵ TSS = Tecken som Stöd

realistiskt alternativ, utan det krävs andra lösningar för att kunna möta behoven inom de olika utbildningsformer där man undervisar i teckenspråk.

Tillsyn

Kvalitetssäkring görs på olika nivåer och genom uppföljning och utvärdering.

TÖI:s system för statsbidragshanteringen är uppbyggt utifrån ett antal kriterier för kvalitet. Ekonomiska uppföljningar görs två gånger per år. TÖI följer dessutom upp verksamheten genom möten och kontinuerlig dialog med utbildningsanordnare och andra intressenter samt genom besök på skolorna. Under 2010 besöktes tre folkhögskolor.

Utvärderingen av den ettåriga skrivtolkutbildningen publicerades 2010 och utvärderingen av den komprimerade teckenspråkstolkutbildningen fortgick. Samtliga utvärderingar genomfördes av extern pedagogisk expertis.

Rekrytering

I samarbete med skolorna ändrades marknadsföringsstrategin 2010. De 500 tkr av anslaget som, enligt regleringsbrev för 2010, fick disponeras för rekryteringsinsatser användes framför allt till revidering av folkhögskolornas gemensamma portal blitolk.nu. Dessutom spreds information om utbildningarna via olika medier och på reklampelare och i bussar i hela landet.

Trots dessa omfattande rekryteringsinsatser minskade antalet sökande jämfört med året innan.

Kommentarer till anslagsredovisningen

Anslaget 17.14:2 kunde inte utnyttjas fullt ut bå 2010. Orsaken är främst att antalet sökande var lägre än året innan och 160 nya studerande antogs jämfört med 216 bå 2009. Utbildningarna är kostnadskrävande med bland annat en hög andel lärarledd undervisning och kan jämföras med konstnärliga yrkesutbildningar inom högskolan. Det innebär att fluktuation i antal studerande får markanta effekter för kostnadsbilden. Till kostnadsbilden hör också att flera kortare kurser, liksom tidigare år, ställdes in p.g.a. för få deltagare. För förvaltning disponerades 2 700 tkr

PEDAGOGISKT UTVECKLINGSARBETE, TERMINOLOGISKT ARBETE

Revideringen av studiematerialet Juridik för tolkar slutfördes under året. Boken Samhällsguiden reviderades liksom tidigare år på Fritzes förlag med hjälp av bland annat TÖI. Böckerna utgör studiematerial för tolkutbildningar tillsammans med tillhörande studiefrågor och terminologilistor som utarbetas av TÖI.

Tolkordlistor är komprimerade listor över facktermer som behövs i samhällstolkning. Tolkordlistorna är nödvändiga för god kvalitet i undervisningen av kontakttolkar. En svensk s.k. basordlista används vid utarbetande och översättning av facktermerna till andra språk. Såväl basordlistan som andra ordlistor fanns tillgängliga på TÖI:s hemsida.

Ett projekt för utformning av tolkordlistor genomfördes 2009/10 tack vare medfinansiering från EU:s flyktingfond (ERF 3). Projektet har resulterat i en särskild tolkordlista med ny albansk rättsterminologi. Tolkordlistan publicerades under året som studiematerial på TÖI:s hemsida. En grupp auktoriserade tolkar och translatorer i albanska arbetade under 2010 med kompletteringar till en fullständig albansk tolkordlista som även omfattar medicinsk terminologi. Arbetet med en kurdisk tolkordlista fortsatte under 2010 i form av förberedelser för publicering. Revideringen av den spanska tolkordlistan fortsatte.

Under året anordnades seminarier för bedömare, tolklärare och språkhandledare från hela landet. Seminarierna för språkhandledare riktade sig såväl till nya som till redan verksamma språkhandledare.

FRÄMJANDE AV FORSKNING OCH UTVECKLINGSARBETE

Tolk- och översättarinstitutet skall enligt sin förordning främja forskning och utvecklingsarbete i fråga om tolkning och översättning. Denna uppgift fullgjordes på olika sätt.

Institutet ordnar öppna gästföreläsningar med svenska och utländska forskare. Institutet har också ett forskningsseminarium med de egna lärarna/forskarna, men där seniorforskare och doktorander från andra institutioner vid Stockholms universitet och även andra universitet och högskolor deltar. Att delta i seminariet är också ett viktigt inslag i studierna för det växande antal studerande som skriver examensarbete (magisteruppsats eller masteruppsats) i översättningsvetenskap vid TÖI.

Institutet får ofta kontakt med många forskare och lärare från olika institutioner, både inom Sverige och utomlands, som söker information om t.ex. litteratur och planerade internationella konferenser med olika inriktning inom området översättning och tolkning. Institutet kontaktas också av studerande på olika nivåer som önskar hjälp med handledning för att skriva specialarbeten. Den kurs på avancerad nivå, Översättningsvetenskaplig teori och metod I, 15 hp, som under 2010 gavs för fjärde gången, lockade också nu studerande från andra institutioner. Flera av dessa planerar som en följd av kursen att skriva examensarbeten på magister- eller masternivå med översättningsvetenskaplig inriktning.

Det kan också nämnas att flera av institutets medarbetare under 2010 bedrev egen forskning. Denna forskning presenteras regelbundet för internationella kollegor bland annat genom deltagande i konferenser, genom vetenskapliga publikationer och genom gästföreläsningar i Sverige och utomlands.

TÖI har två professorer, en viktig faktor för forskningspotentialen och institutets trovärdighet i forskningsarbetet både inom universitetsvärlden och i externa kontakter. Bägge professorerna har breda kontaktytor såväl inom nationell som internationell översättningsvetenskaplig forskning. Om detta vittnar bl.a. uppgifter som inbjuden talare vid konferenser och ett antal sakkunniguppdrag inom och utom landet. Båda har dessutom kontinuerliga kontakter med företrädare för de yrkesområden som institutet utbildar för, inom ramen för den s.k. tredje uppgiften.

Aktiviteter med anknytning till forskarutbildning

Institutets båda professorer är handledare för doktorander, i olika ämnen, som skriver avhandlingar med översättningsvetenskaplig tematik.

TÖI har fortfarande som mål att en forskarutbildning i översättningsvetenskap ska inrättas och har under året fört diskussioner med företrädare för humanistiska fakulteten med anledning av detta.

Förteckning över konferensdeltagande, publikationer etc

I bilaga 4 finns en förteckning över TÖI-medarbetares externa kontakter och samarbeten, konferensdeltagande, vetenskapliga uppdrag och publikationer under 2010.

NATIONELLT, NORDISKT OCH INTERNATIONELLT ARBETE

TÖI ingick i konsortiet European Master in Conference Interpreting (EMCI), ett nätverk av framstående universitetsinstitutioner som enats kring en gemensam kvalitetsstandard för konferenstolkutbildning på post-graduate nivå. Nätverket har utarbetat en gemensam utbildningsplan som leder fram till nivån för vad som kallas European Master in Conference Interpreting. Inom ramen för samarbetet kring konferenstolkutbildning deltog TÖI i möten i Bryssel och Lissabon. Inom ramen för EMCI deltog TÖI även i fortbildning för konferenstolkklärare. Samarbete pågick också med EU:s institutioner kring tolkars och översättares arbetsmarknad och fortbildning. TÖI deltog 2010 i konferenser kring uppbyggandet av EMT (European Master in Translation).

Inom ramen för Erasmus-samarbetet har TÖI utbytesavtal med utländska universitet bland annat i syfte att öka lärarutbytet inom området. Några utländska studenter togs emot via Erasmus, Nordplus eller som s.k. free movers.

TÖI ingick tillsammans med TNC i Nordplus-projektet TermDist, ett nordiskt nätverk för terminologifrågor. I nätverket ingår Island, Norge, Danmark och Finland. Inom ramen för detta nätverk genomförde TÖI även 2010 tillsammans med TNC en sammordisk nätbaserad grundkurs i terminologi omfattande 7,5 hp. Liksom 2009 följdes kursen av ett trettiotal studerande från de nordiska länderna. TÖI anordnade 2010 tillsammans med Försvarets tolkskola en pedagogisk temadag kring bedömning av tolkning. Vidare anordnades ett seminarium om syntolkning.

TÖI:s medverkan efterfrågas inom ett brett fält av nationellt, nordiskt och internationellt samarbete. Bland annat deltog medarbetare vid TÖI i en intervju och debatt i Sveriges Radios program Studio 1 om bristen på tolkar i landet. Medarbetare vid TÖI har under 2010 även deltagit i ett flertal konferenser och seminarier bland annat ett seminarium anordnat av forskningsprojektet Tolkprojektet vid Lunds universitet, konferensen Framtidens arbetsliv och kompetensbehov anordnat av Yrkehögskolemyndigheten samt SUHF:s¹⁶ konferens NU – en nationell arena för pedagogisk utveckling inom högskolan.

INFORMATION OCH KOMPETENSUTVECKLING

TÖI:s övergripande roll inom området medför krav på allmän information om tolkning och översättning och om tolkservice/tolktjänst för olika grupper.

TÖI riktade återigen en skrivelse till regeringen i syfte att påtala nödvändigheten av att regeringen vidtar åtgärder utifrån tidigare förslag om registrering och tillsyn av tolkförmedling. Bakgrunden denna gång var främst Domstolsverket redovisning i rapport till regeringen (Domstolsverkets rapportserie 2010:4). Domstolsverket slutsatser var bl a att, för att förbättra kvaliteten på tolkningen i domstolarna, bör regler om registrering och tillsyn av tolkförmedlingar införas samt fler tolkar utbildas.

TÖI samråder med tolkförmedlingar, studievägledare, arbetsförmedlingar, tolk-, översättar- och arbetstagarorganisationer, myndigheter, m.fl. i syfte att utbyta information inom området och om utbildningsbehoven i landet. TÖI gav studievägledning och yrkesvägledning för dem som efterfrågar konkret information om utbildning och studier, såväl inom högskola som inom folkbildning.

Riktlinjer, handböcker och kursplaner har utarbetats för utbildningsanordnare, lärare, cirkelledare och studerande. En särskild informationsbroschyr finns om möjligheten till praktik för TÖI:s översättarstudenter. TÖI har byggt upp ett nätverk för tidigare och nuvarande översättarstudenter där medlemmarna kan utbyta erfarenheter om översättning.

Servicesen och informationen kring kontakttolkutbildning innefattade även förteckningar över tolklärare/språkhandledare, vägledande studieplaner, utbildningsmaterial med mera.

I samarbete med RFSL (Riksförbundet för sexuellt likaberättigande) anordnades inom folkbildningen en fördjupningskurs för tolkar kring frågor relaterade till homosexuella, bisexuella och transpersoner (HBT).

KANSLI OCH FÖRVALTNING

Tyngdpunkten i TÖI:s arbete är nationellt övergripande ansvar, planering, genomförande och uppföljning av egen utbildning jämte planering, uppföljning och tillsyn av utbildningsinsatser inom folkbildningen.

TÖI:s strävan är att bevaka nationella behov av utbildning vilket innebär att språk och kurser ofta växlar från år till år. En strävan är också att inslaget av yrkeskompetens ska vara stort. Lärarkåren har därför, liksom tidigare, i hög grad bestått av yrkesverksamma tolkar och översättare. Behov av medverkan också av externa experter är stort. Ett stort antal olika kurser med många timanställda lärare ställer också stora krav på administrationen. TÖI har haft egen antag-

---

¹⁶ Sveriges universitets och högskoleförbund

ning till sina högskoleutbildningar. Utbildningsadministration, planering, uppföljning, antagning och studievägledning åvilar personalen på TÖI.

Sammantaget kräver yrkesutbildningar till tolk och översättare stora resurser för att hålla god kvalitet och kostnaderna kan jämföras med kostnaderna för konstnärliga yrkesutbildningar inom högskolan.

Institutet har under 2010 varit organiserat i tre arbetsområden med en verksamhetsövergripande föreståndare och med stödfunktioner för IT, ekonomi- och personalhantering samt post, arkiv- och diarieföring. Under 2010 gjordes två nyrekryteringar, en lektor med inriktning medieöversättning och en akademiforskare inom översättningsvetenskap. Totalt uppgick personalen vid årets slut till 18 anställda (15 kvinnor, 3 män) varav 6 lärare/forskare. I slutet av verksamhetsåret utannonserades en gästlärartjänst med inriktning teckenspråkstolkning. Rekryteringen slutfördes i början av 2011.

Institutet har haft en samverkansgrupp för samråd i personalfrågor mellan föreståndaren, de fackliga representanterna samt skyddsombud på TÖI. Ett antal verksamhetsanknutna planeringsdagar och en gemensam planeringsdag har hållits under året.

Personal har även deltagit i kurser i arbetsledning samt intern fortbildning i olika datasystem för studieadministration, personaladministration, lokalbokning och hemsidhantering.

Handlingsplanen för arbetsmiljö har under året förankrats på olika sätt i verksamheten. Personalen uppmuntrades till olika former av friskvård. TÖI:s miljösamordnare deltog i arbetet kring Stockholms universitets strävan mot miljöcertifiering.

KORTA FAKTA OM UTBILDNINGARNA

- Totalt 1 318 studerande deltog i de utbildningar som pågick under 2010
- Totalt pågick 87 utbildningar under 2010
- Merparten studerande var kvinnor
- Sammanlagt var det förutom Stockholms universitet, 13 folkhögskolor och 4 studieförbund över hela landet som arrangerade utbildningarna
- Totalt omfattade utbildningarna ett 30-tal olika språk inklusive det svenska teckenspråket

Tolk- och översättarutbildning	2007	2008	2009	2010
Högskola				
<i>(antal registrerade studenter)</i>				
Tolk- och översättarutbildning, gemensam grundkurs	46	42	50	51
Översättarutbildningar	83	95	119	130
Tolkutbildningar	17	11	13	23
Konferenstolkutbildning	-	-	-	-
Specialkurser	49	27	55	48
Antal lärare <i>(anställda vid TÖI)</i>	6	5	5	6
antal timarvoderade lärare	37	25	42	39
Tolkutbildning, folkbildning				
<i>(antal årsstudieplatser)</i>				
Inriktning teckenspråk- och dövblindtolkning	305	304	325	327
Inriktning skrivtolkning	7	6	10	13
Korta kurser (antal deltagare)	67	50	60	45
Kontakttolk				
Kontakttolkutbildning, grundutbildning, antal deltagare ¹	1348	1396	1039	1094
<i>uttryckt i antal personer</i>				411
Övriga kurser, antal deltagare			527	279
<i>uttryckt i antal personer</i>				270
Antal språk hos deltagarna	44	40	43	44
Antal pågående grundutbildningar ²	10	11	14	14

¹ 2007-2008 avser antalet summan av alla deltagare i samtliga grundutbildningars alla delkurser och i övriga kurser.

Från och med 2009 särredovisas grundutbildning och övriga kurser.

² Avser ett- eller tvååriga sammanhållna grundutbildningar

AVSKRIFT AV TÖI:S REDOVISNING TILL REGERINGEN, TÖI DNR 49/10

UPPDRAG OM KONTAKTTOLKUTBILDNING U2010/2373/SV

Stockholms universitet, Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) ska, enligt regeringsbeslut 2010-04-14, U 2010/2373/SV, redovisa utfallet av den sammanhållna grundutbildning för kontakttolkar som bedrivs i enlighet med regeringens beslut den 10 augusti 2006 samt övrig utbildning som bedrivs i enlighet med bestämmelserna i förordningen (1991:976) om statsbidrag till kontakttolkutbildning. Institutet skall därvid särskilt redovisa

”hur många personer som deltagit i en sammanhållen grundutbildning fördelat på folkhögskolor och studieförbund och kön”

Deltagare i sammanhållen grundutbildning

Folkhögskolor:

Kvinnor 210

Män 118

Studieförbund:

Kvinnor 56

Män 27

411 personer har under 2010 deltagit i sammanhållen grundutbildning (inklusive 16 som kompletterat).

Folkhögskola: 64 % av deltagarna är kvinnor. Studieförbund: 67 % av deltagarna är kvinnor.

”hur många av deltagarna som med godkänt resultat genomgått sammanhållen grundutbildning”

97 personer har under 2010 fått utbildningsbevis på godkänt resultat från sammanhållen grundutbildning. Ytterligare ett tjugotal förväntas bli godkända efter omprov under 2011.

”hur många folkhögskolor och studieförbund som anordnat sammanhållen grundutbildning respektive annan utbildning, antalet sammanhållna grundutbildningar som bedrivits och i vilka språk”

4 folkhögskolor och 3 studieförbundsavdelningar har anordnat sammanhållen grundutbildning.

6 folkhögskolor och 2 studieförbundsavdelningar har anordnat kontakttolkutbildningar utöver grundutbildningen.

14 sammanhållna grundutbildningar har bedrivits under år 2010, och 9 har avslutats under året. Grundutbildningarna har getts under ett år på halvfart eller två år på distans.

Språk i sammanhållen grundutbildning har varit albanska, arabiska, azerbajdjanska, bosniska/kroatiska/serbiska, bulgariska, burmesiska, dari, engelska, finska, franska, kinesiska, kirundi, kurmandji, litauiska, persiska, polska, portugisiska, romani, rumänska, ryska, somaliska, sorani, spanska, thai, tigrinja, turkiska, tyska, urdu, uzbekiska, vietnamesiska.

Tolk- och översättarinstitutet

”hur många personer som deltagit i kurser i språk för vilka en sammanhållen grundutbildning inte kunnat anordnas och vilka språk dessa kurser avsett”

52 personer i definierade språk (mindre frekventa tolkspråk där antalet anmälda vid varje ansökningstillfälle är alltför litet för att det ska vara rimligt att starta en separat tolkkurs) har, genom statsbidrag från TÖI, integrerats i den sammanhållna grundutbildningens kursdelar. Flera har stimulerats att fullfölja hela grundutbildningen.

Språken har varit azerbajdianska, bulgariska, burmesiska, dari, kirundi, kurmandji, litauiska, portugisiska, romani, rumänska, thai, tigrinja, urdu, uzbekiska, vietnamesiska.

”hur många personer som deltagit i enbart vissa kurser för att därmed komplettera sin tidigare utbildning”

16 personer har deltagit i enbart vissa kurser för att komplettera sin tidigare utbildning.

”antalet fördjupningskurser och vilka ämnen de omfattat”

17 fördjupningskurser har anordnats i asyltolkning, sjukvårdstolkning; fördjupning, psykiatri i rätts- och asyltolkningen, svåra tolksituationer, rättstolkning; övergrepp på kvinnor och barn, domstolstolkning, HBT i asyltolkningen m.m.

”andelen deltagare i preparandkurser inför auktorisationsprov respektive rättstolkningskurser för auktoriserade tolkar”

99 personer har deltagit i preparandkurser inför auktorisationsprov och 128 i rättstolkningskurser för auktoriserade eller utbildade tolkar.

”vilka åtgärder som vidtagits för att tillgodose behovet av tolkar med särskild kompetens i tolkning med eller för barn”

I alla utbildningar som får bidrag från TÖI integreras tekniken och etiken i samband med tolkning med och för barn. Dessutom har det anordnats en separat kurs i rätts- och asyltolkning kring övergrepp på barn och kvinnor och en kurs i asyltolkning för ensamkommande barn.

”antalet deltagare i kurser för lärare, språkhandledare och bedömare för kontakttolkar och kostnaderna för dessa”

46 personer har deltagit i kurser för lärare, språkhandledare och bedömare. Kostnaderna för dessa har under 2010 belastat TÖI:s verksamhetsanslag 16.2:9 ap5.

”hur många personer som erhållit stipendier och den totala kostnaden för statsbidrag till stipendier fördelat på deltagare i sammanhållen grundutbildning respektive övriga utbildningar”

94 personer har fått stipendier i sammanhållen grundutbildning och 123 personer i övriga utbildningar. Totalkostnaden för stipendier i den sammanhållna grundutbildningen var 172 538 kr och i övrig utbildning 188 343 kr.

”den totala kostnaden för statsbidrag till deltagarnas resor fördelat på deltagare i en sammanhållen grundutbildning respektive övriga utbildningar”

Kostnaden för statsbidrag till deltagarnas resor var 378 791 kr i sammanhållen grundutbildning och 160 070 kr i övrig utbildning.

”den totala kostnaden för statsbidrag till inackordering fördelat på deltagare i en sammanhållen grundutbildning respektive övriga utbildningar”

Kostnaden för statsbidrag till inackordering var 995 642 kr i den sammanhållna grundutbildningen och 513 552 kr i övrig utbildning.

”Antalet deltagare i kurser som bedrivits utanför Sverige, i vilket land sådana kurser har förlagts samt hur statsbidraget har använts i sådana kurser”

En fortbildningskurs i rättstolkning planerades men ställdes in på grund av bristande resurser.

”omfattningen av tillsynen över verksamheten”

Tillsyn har skett bl.a. genom besök hos utbildningsanordnarna och kontinuerlig telefon- och e-postkontakt, samt utifrån rekvisitioner och utvärderingar efter varje delkurs från utbildningsanordnarna. Planeringskonferenser genomförs med utbildningsanordnarna inför det nya utbildningsåret. Som TÖI:s styr- och tillsynsdokument fungerar bl.a. skrivna villkor för statsbidragsfördelningen samt handledning för grundutbildningen och vägledande studieplaner. TÖI:s handläggare har ständig kontakt med de två samordnarna av grundutbildningen och har vidare deltagit i ett förkunskapstest inför grundutbildningen samt i ett par muntliga tolkningsprov.

TÖI har, som ett led i tillsynen, närvarat i slutprov i juridik på Wiks folkhögskola och på Vuxenskolan Botkyrka/Salem.

TÖI har även gjort tillsynsbesök i grundutbildningen på Medborgarskolan i Malmö.

Samtal har, så gott som dagligen, förts per telefon och e-post, med samordnarna av grundutbildningen samt med utbildningsanordnarna kring princip- och utvecklingsfrågor samt tillämpning av TÖI:s villkor i komplicerade frågor.

”vilka rekryteringsåtgärder som vidtagits för att öka antalet sökande till sammanhållen grundutbildning”

Den mest betydelsefulla informations- och rekryteringskanalen har visat sig vara internet.

TÖI:s och utbildningsanordnarnas hemsidor uppdateras kontinuerligt med information om det aktuella utbildningsutbudet. Annonsering i pressen sker i viss mån inför varje ansökningsomgång. Dessutom har TÖI kontakter med tolkförmedlingarna i landet främst via e-postmeddelanden om utbildningen. Folkhögskolorna och studieförbunden själva har också kontakter med tolkförmedlingar i regionen och övriga landet. Personal på TÖI deltar dessutom i möjligaste mån och vid förfrågan, i informationsmöten hos t.ex. arbetsförmedlingar, tolkförmedlingarnas branschorganisation Tolkservicerådet samt vid utbildningsmässor etc.

För Tolk- och översättarinstitutet

Ingrid Almqvist

Föreståndare

Anna-Lena Gemming

Avdelningsdirektör, bitr. föreståndare

AVSKRIFT AV SLUTRAPPORT EF81-224-1 2010-03-11**Slutrapport över projektet Tolkar i asylprocessen TIA-projektet;**

TÖI:s slutrapport över TIA-projektet EF81-224-1, som bedrivits med stöd av Europeiska flyktingfonden och Europeiska återvändandefonden.

1. Genomförd projektverksamhet

I Sverige råder det brist på utbildade tolkar, det är ett faktum. Tolkbristen är mest akut i s.k. mindre frekventa tolkspråk. Hit hänförs språk med relativt få talare i Sverige och därmed finns ett litet antal presumtiva deltagare att utbilda till tolkar. Genom projektet har det nu kunnat genomföras utbildning i 16 av dessa språk med totalt 51 deltagare.

Utbildningen för dessa deltagare har genomförts på Katrinebergs folkhögskola (Halland) och på Åsa folkhögskola (Södermanland) samt Wiks folkhögskola utanför Uppsala. Vidare har Studieförbundet Vuxenskolan i Botkyrka/Salem samt Folkuniversitetet i Göteborg anordnat kurser. Några deltagare fullföljde en hel grundutbildning till kontakttolk på 545 undervisningstimmar, medan de flesta under projektperioden fullföljde delar av utbildningen.

Projektperioden startade med en rekryteringsperiod till utbildningen under oktober - december 2008. De sökande förkunskapstestades fr.o.m. december 2008 och utbildningens omgång I startade i januari med avslutning i december 2009.

Omgång II inleddes med rekrytering under januari till april 2009, därefter skedde förkunskapstest i maj samt utbildning under augusti – december 2009. Grundutbildningen innehåller en introduktionskurs samt 5 delkurser i följande ämnesområden;

- introduktion
- socialtolkning
- sjukvårdstolkning
- juridikens grunder för tolkar
- juridik för tolkar; påbyggnad
- asyltolkning

Varje delkurs avslutas med skriftligt och muntligt prov och ger efter godkänt resultat ett kursbevis. Efter att deltagaren erhållit kursbevis från samtliga kurser, utfärdar utbildningsanordnaren ett utbildningsbevis för hela grundutbildningen till kontakttolk. Folkhögskolorna ger denna utbildning på distans och kvartsfart under två år med ett antal närträffar, eller som ettårig grundutbildning på halvfart. Den tvåårig grundutbildning ges även på kvartsfart med regional rekrytering i två städer, realiaundervisningen ges då regionalt i dessa städer medan tolkövningarna samordnas på en folkhögskola.

Tolknings- och terminologiövningar i grupp är utmärkande för denna utbildning. För deltagare i mindre frekventa tolkspråk innebär det att det oftast enbart finns ett par deltagare i dessa språk och att det därmed är mycket intensiva övningar i de språkspecifika momenten.

I dessa mindre frekventa tolkspråk är även tillgången till ordlistor och lexikon begränsad. Därför måste en stor del av undervisningen ägnas åt arbete med den ämnesspecifika terminologin. TÖI har även ett projekt 2009-10 inom detta område med medfinansiering från ERF-fonden.

2. Måluppfyllelse och uppnådda resultat

Indikator som valts för att mäta måluppfyllelsen vad gäller att öka tillgången på utbildade tolkar i mindre frekventa tolkspråk, var att under perioden för projektet skulle ca 20 tolkar erhålla kursbevis, vilket innebär att en delkurs genomförts och proven i den godkänts.

Resultatet blev över förväntan: 38 personer har erhållit kursbevis, varav 9 deltagare dessutom fått utbildningsbevis från hela grundutbildningen.

Utbildningsbevis (bevis på godkänt resultat från en hel sammanhållen grundutbildning) i följande språk: Burmesiska (1), kurmandji (1), nepali (2), tigrinja (1), thai (2), tjeckiska (1), urdu (1) **Summa 9 personer**

Kursbevis (bevis på godkänt resultat från en eller flera delkurser i grundutbildningen) i azerbajdjanska (1), bulgariska (2), burmesiska (2), kirundi (4), kurmandji (3), lettiska (1), litauiska (2), romani (5), rumänska (2), thai (1), tigrinja (4) och uzbekiska (2) **Summa 29 personer**

Av de ca 18 språk som förutsågs bli aktuella vid projektets planering, kunde deltagare i 11 av språken rekryteras till utbildningen och de var: burmesiska, dari, kirundi, kurmandji, lettiska, litauiska, romani, rumänska, thai, tigrinja, uzbekiska.

Totalt ingick följande 16 mindre frekventa tolkspråk i tolkutbildningen 2008-09 varav de fetmarkerade 11 språken är asyltolkspråk:

Azerbajdjanska	Nepali	Uzbekiska	Tjeckiska
Burmesiska	Romani	Bulgariska	
Dari	Thai	Lettiska	
Kirundi	Tigrinja	Litauiska	
Kurmandji	Urdu	Rumänska	

Totala antalet deltagare med mindre frekventa tolkspråk var 51 varav 41 deltagare i asyltolkspråk och 10 deltagare i övriga mindre frekventa tolkspråk.

3. Uppföljning och utvärdering

I december skickades och delades det ut ett utvärderingsformulär med 4 frågor till deltagare med mindre frekventa språk som deltog i projektet. Ifyllda svar lämnades av 29 (se bifogade sammanställning av svar med kommentarer)

- På frågan om grundutbildningen motsvarade förväntningarna?
Svar: 97% Ja.
- På frågan om tillgång till material och terminologilistor?
Svar: 93% Bra eller tillräcklig
- På frågan hur arbetet gick i studiegruppen med få deltagare?
Svar: 93% svarade att det fungerade bra.
- Sista frågan angående vilka som arbetar som tolk?
Svar: 69% Ja och 31% Nej

Kostnaden totalt för projektet blev 1.367 tkr och varje deltagare kostade då i genomsnitt 27 tkr inkl. undervisning, att jämföra med en kostnad på 17 tkr för övriga deltagare i språk där svårigheterna att rekrytera och utbilda inte är lika omfattande.

Budgetuppföljningen visar att avvikelserna vad gäller utfall blev omvänt inom delposterna för resor resp inackordering. I budgeten kalkylerades med höga kostnader för resor, i de fall deltagare i samma mindre frekventa språk måste erbjudas språkhandledning långt ifrån bostadsorten. Kostnaden på denna budgetpost blev emellertid låg. Dessutom har färre deltagare än beräknat utnyttjat möjligheten att erhålla resebidrag upp till max beloppet 2.000 kr vid kurstillfällena. Orsaken kan här vara att deltagarna var bosatta inom närområdet och att deltagarna anammade uppmaningen till samåkning och billigaste färd sätt till varje kurstillfälle.

Däremot har kostnaderna för inackordering varit betydligt högre än budgeterat. Förklaring till avvikelserna är att deltagarna i de mindre frekventa språken i allt högre grad deltog i folkhögskolornas utbildningar, och inte i studieförbundens, vilket innebär internatvistelser under språkhandledningen. Antalet deltagare på studieförbund blev endast 4 medan övriga 47 deltog i folkhögskolornas utbildningar.

Budgetavvikelsen vad gäller budgetposten på 800 tkr för tjänster med en kostnad på 955 tkr är orsakad av att kvalitativ tolkutbildning kräver expertmedverkan av språkhandledare inom varje språk och lärartätheten i projektet därför är hög. Språkgrupperna är små men många till antalet.

4. Erfarenheter

Erfarenheterna från projektet har varit positiva. Det visar sig att det går att fånga upp deltagare i de mindre frekventa språken, men att det innebär betydligt högre kostnad per deltagare och kräver extra rekryteringsinsatser.

5. Implementering i ordinarie verksamhet

Pedagogiskt har det med detta projekt visat sig möjligt att integrera deltagare i mindre frekventa tolkspråk i den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk. Tyvärr begränsas möjligheterna av den finansiella verkligheten.

6. Spridning av erfarenheter och resultat

Regeringen informeras genom TÖI:s verksamhetsberättelse och planeringsunderlag. Utbildningsanordnare och tolkförmedlingar får kontinuerligt del av erfarenheterna på samrådsmöten och informationsutskick under verksamhetsåret. Vi kan redan se att myndigheter har uppmärksammat det nya utbudet av tolkar i mindre frekventa språk. Vi hoppas att de positiva erfarenheterna från projektet kommer att stimulera till fortsatta ansträngningar att rekrytera deltagare från mindre frekventa tolkspråk.

REDOGÖRELSE FÖR LÄRARES AKADEMISKA VERKSAMHET

Här följer en redogörelse för forskning, externa kontakter och samarbeten, konferensdeltagande, vetenskapliga uppdrag och publikationer under 2010

Forskarutbildning

Handledning

Birgitta Englund Dimitrova. Handledning av doktorand Elisabet Tiselius, doktorand vid Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet och vid Universitetet i Bergen, Norge.

Birgitta Englund Dimitrova. Handledning av Kerstin Lindmark, doktorand i allmän språkvetenskap vid Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet

Cecilia Wadensjö. Handledning av en doktorand, Institutionen för moderna språk. Uppsala universitet.

Cecilia Wadensjö. Handledning av postdoktorstipendiat, Fil dr. Kristina Mullamaa, Tartu universitet, Estland. Projekt om dialogtolkning i Estland (finansiering: Svenska Institutet).

Externa kontakter och samarbeten

Anordnade konferenser, symposier och seminarier utanför institutet

Birgitta Englund Dimitrova. Arrangör av gemensamt seminarium kring bedömning av tolkning tillsammans med Försvarets tolkskola; Stockholm, april.

Cecilia Wadensjö. Arrangör av en dags workshop om syntolkning vid TÖI, med inbjudna experter och praktiker, tillsammans med Jana Holsanova, Kognitionsvetenskap, Lund; Stockholm, 20101206.

Föreläsningar utanför institutet

Birgitta Englund Dimitrova. Föredrag vid fortbildningskurs för yrkesverksamma översättare, anordnad av Översättarcentrum, december. Föredragets titel: "Översättningsprocessen – aktuell forskning och egen reflektion"

Mats Larsson: Finns det Hrabal – finns det hopp. Översättaren Mats Larsson presenterar Bohumil Hrabal i svensk översättning . Tjeckiska centret i Stockholm den 18 maj 2010.

Mats Larsson (tillsammans med Tora Hedin och Lova Meister): Staden i litteraturen. Michal Ajvaz och Jaroslav Rudiš samtalar med sina översättare och läser ur sina verk. Internationella biblioteket i Stockholm den 16 november 2010 (inom ramen för "Tjeckisk författarhöst" och the "Week of Czech Literature i Stockholm").

Mats Larsson (tillsammans med Tora Hedin och Lova Meister): Samtal med de tjeckiska författarna Michal Ajvaz och Jaroslav Rudiš. Sveriges Författarförbund i Stockholm den 17 november 2010 (inom ramen för "Tjeckisk författarhöst" och the "Week of Czech Literature i Stockholm").

Mats Larsson (tillsammans med Tora Hedin och Lova Meister): I hjärtat av Europa. Möt Michal Ajvaz och Jaroslav Rudiš i ett samtal om centraleuropeisk kultur och litteratur. Stockholms universitet den 18 november 2010 (inom ramen för "Tjeckisk författarhöst" och the "Week of Czech Literature i Stockholm").

Mats Larsson (tillsammans med Tora Hedin och Lova Meister): Författarafton. Hör Michal Ajvaz och Jaroslav Rudiš läsa högt ur sina böcker! Läsning på svenska ur översättningarna. Tjeckiska centret i Stockholm den 18 november 2010 (inom ramen för "Tjeckisk författarhöst" och the "Week of Czech Literature i Stockholm").

Cecilia Wadensjö. Föredrag inom kurs för tolklärare, Wiks folkhögskola, Upplands läns landsting, 20100317

Cecilia Wadensjö. Föredrag inom socionomprogrammet, Uppsala universitet, 20100908

Cecilia Wadensjö. Föredrag vid Institutionen för Nordiska språk, Stockholms universitet, inom ramen för "Interaktionsseminariet", 20101119

Cecilia Wadensjö. Föredrag för studie- och yrkesvägledare i Östergötland, arrangerat av regionförbundet Östsam (kommuner och landsting i Östergötland), Linköping, 20101122

Deltagande i konferenser, seminarier och symposier utanför institutet

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande med föredrag i konferens "Voice in translation", Oslo universitet, februari. Föredragets titel: "The translator's voice: linking process and product in the study of the translator's individual space"

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande med föredrag tillsammans med Elisabet Tiselius vid Conference of Canadian Association of Translation Studies, Montreal, maj. Föredragets titel "the method of retrospection for studying the translation process and the interpreting process: possibilities and limitations"

Bilaga 4

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande med två föredrag tillsammans med Cecilia Wadensjö i konferensen Critical Link 6, Birmingham, juli. Föredragens titel: "On common ground? Research based education of interpreter trainers in Sweden. Part 1, Part 2".

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande med föredrag i Nordiskt slavistmöte, Tammerfors, augusti. Föredragets titel: "Translating dialect in fiction: norm-based procedures or universal translation strategies?"

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande med föredrag i 6th Congress of European Society of Translation Studies, Leuven. Föredragets titel: "Linking process and product: studying the translator's individual space"

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande i panel vid 6th Congress of European Society of Translation Studies, Leuven. Panelens tema: "Methodology of psychologically oriented translation and interpreting research"

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande i en konferens inom nätverket European Master in Translation, oktober.

Birgitta Englund Dimitrova. Deltagande med föredrag i Temadag om översättning av utomeuropeisk litteratur, Stockholm, november. Föredragets titel: "Att studera översättarstil. Metodologiska frågor med empirisk illustration"

Ulf Norberg. Deltagande med föredrag i konferensen "The Paratextual Elements in Translation", Barcelona, 21-22 juni 2010

Ulf Norberg. Deltagande med föredrag i IASS:s studiekonferens om översättning, Lund, 3-7 augusti 2010

Cecilia Wadensjö. Deltagande i panel vid workshop under rubriken 'Going Social? Potentials and Paradoxes of the Sociological Study of Translation/Interpreting', Salford University, 20100505.

Cecilia Wadensjö. Två föredrag tillsammans med Birgitta Englund Dimitrova vid 6th International Critical Link Conference "Interpreting in a Changing Landscape", 26-30 July 2010, Aston University, Birmingham, United Kingdom. Titel: "On common ground? Research based education of interpreter trainers in Sweden. Part 1 & Part 2"

Förtroendeuppdrag

Uppdrag inom Stockholms universitet

Morena Azbel Schmidt. Ersättare i lärarförslagsnämnden, humanistiska fakulteten, Stockholms universitet

Uppdrag i vetenskaplig styrelse/nämnd

Birgitta Englund Dimitrova. Vice ordförande i Svenska Slavistförbundet och Suppleant i Nordiska slavistförbundets styrelse (fram till augusti 2010).

Birgitta Englund Dimitrova. Sveriges representant i Internationella slavistkommittén

Birgitta Englund Dimitrova. Ledamot av kommitté inom European Society for Translation Studies för beslut om tilldelning av stipendium till doktorand för deltagande i sommarskola inom översättningsvetenskap

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem i International Committee on Community Interpreting.

Ulf Norberg. Ledamot i styrelsen för Association Suédoise de Linguistique Appliquée/ASLA.

Medlem i redaktionskommitté

Birgitta Englund Dimitrova. Advisory Editor för tidskriften Perspectives: studies in translatology, utgiven av förlaget Multilingual matters, UK

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem i Board of Referees för tidskriften Hermes, utgiven i Århus

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem i Advisory Board för tidskriften Across languages and cultures, utgiven av Ungerska vetenskapsakademien, Budapest

Birgitta Englund Dimitrova. Associate Editor för tidskriften Interpreting, utgiven av Benjamins förlag, Amsterdam

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem av International Advisory Board för tidskriften MTM, International Peer-Reviewed journal on Translation, utgiven i Grekland

Cecilia Wadensjö. Medlem av advisory board för *Interpreting, Journal on Studies of interpreting*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

Cecilia Wadensjö. Medlem av editorial board för den internationella nättidskriften *Translation & Interpreting*, med säte i Sydney, Australien.

Enstaka uppdrag

Sakkunnig vid tjänstetillsättning

Birgitta Englund Dimitrova. Extern ledamot vid tillsättning av professur i Translationswissenschaft, Universitetet i Graz (15 sökande).

Birgitta Englund Dimitrova. Sakkunnig vid ansökan om befordran från førstelektor till dosent, Høgskolen i Finnmark, Alta.

Bilaga 4

Birgitta Englund Dimitrova. Sakkunnig vid tillsättning av professur i Translation Studies vid University of Eastern Finland, Joensuu (3 sökande).

Ledamot i betygsnämnd

Birgitta Englund Dimitrova. Ledamot i betygsnämnd vid disputation i nederländska vid Stockholms universitet, oktober, av Sara Van Meerbergen. Avhandlingens titel: "Nederländska bilderböcker blir svenska. En multimodal översättningsanalys"

Lektor/fackgranskare

Birgitta Englund Dimitrova. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *Hermes*, 1 artikel.

Birgitta Englund Dimitrova. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *Translation and Interpreting Journal*, 1 artikel.

Birgitta Englund Dimitrova. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *Meta*, 1 artikel.

Birgitta Englund Dimitrova. Fackgranskning/peer-review för antologibidrag att publiceras i Österrike, 1 artikel.

Cecilia Wadensjö. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *Interpreting*, John Benjamin's, 1 artikel.

Cecilia Wadensjö. Fackgranskning/peer-review för tidskriften *The Translator*, St Jerome, 1 artikel.

Medlem i vetenskaplig kommitté

Birgitta Englund Dimitrova. Medlem i vetenskaplig kommitté inför konferensen Critical Link 6, Aston University, Birmingham.

Cecilia Wadensjö. Medlem i vetenskaplig kommitté inför konferensen Critical Link 6, Aston University, Birmingham.

Övriga uppdrag utanför institutet

Birgitta Englund Dimitrova. Programsensor för Bachelorprogrammet Språk og interkulturell kommunikasjon (SPIK), Universitetet i Bergen och Norges handelshøyskole

Mats Larsson: Anställd som handledare i tjeckiska (25 %) på grund- och fortsättningskursen Litterärt översättarseminarium, 30 hp (Institutionen för Genus, kultur och historia), vid Södertörns högskola (2010-01-01–2010-12-31).

Mats Larsson: Medlem av Svenska institutets nämnd för undervisningsfrågor (2010-09-01–).

Cecilia Wadensjö. *Kerndefaglig expert* i ackrediteringspanel, organiserad av ACE Denmark (Danska statens myndighet för utvärdering och ackreditering av utbildningar), med uppdrag att granska utbildningsprogrammen på kandidat- och mastersnivå vid Ålborgs och Århus universitet, med inriktning på språk och internationell affärskommunikation.

Publikationer av anställda vid institutet

Vetenskapliga publikationer (artiklar, monografier, recensioner)

Englund Dimitrova, Birgitta (2010). [Review of] Franz Pöchhacker, Arnt Lykke Jakobsen & Inger Mees (eds.) *Interpreting Studies and Beyond: A Tribute to Miriam Shlesinger*. Copenhagen 2007: Samfundslitteratur, and Gyde Hansen, Andrew Chesterman & Heidrun Gerzymisch-Arbogast (eds.) *Efforts and Models in interpreting and translation research: a tribute to Daniel Gile*. Amsterdam/Philadelphia 2008: Benajmins; in *Interpreting 12:2*, pp. 249-258.

Englund Dimitrova, Birgitta. (2010). Translation process; In Yves Gambier & Luc Van Doorslaer (eds.) *Handbook of Translation Studies*, pp. 406-411. Amsterdam/Philadelphia: Benjamins.

Wadensjö, Cecilia (2010) On the Production and Elicitation of Expanded Answers to Yes/No Questions in Interpreter-mediated Trials, in Mona Baker, Maeve Olohan and Calzada Pérez (eds.) *Text and Context: Essays on Translation and Interpreting in Honour of Ian Mason*, Manchester: St. Jerome Publishing, 9–26.

Översättningar

Mats Larsson: Föräldrar och barn av Emil Hakl. Aspekt förlag. Stockholm 2010.

Mats Larsson: En annan stad av Michal Ajvaz. Aspekt förlag. Stockholm 2010 (redaktör).

Mats Larsson: Himmel under Berlin av Jaroslav Rudiš. Aspekt förlag. Stockholm 2010 (redaktör).

SÄNDLISTA

Utbildningsdepartementet
    Universitet och högskolenheten
    Enheten för vuxenutbildning och
    studiestöd
Socialdepartementet
Justitiedepartementet
Arbetsmarknadsdepartementet
Regeringens samordningskansli

    Riksdagen Kulturutskottet
    Utbildningsutskottet
Riksdagspartiernas gruppkansli

Stockholms universitet, Rektor
”   Förvaltningschefen
”   Planeringsenheten
”   Humanistiska fakulteten

Folkbildningsrådet
Kammarkollegiet
Domstolsverket
Migrationsverket
Institutet för språk och folkminnen, avd
Språkrådet
Specialpedagogiska Skolmyndigheten
Socialstyrelsen
Sveriges kommuner och landsting
Tolkskolan, Forsvarsmakten

Axevallå folkhögskola
Fellingsbro folkhögskola
Härnösands folkhögskola
Katrinebergs folkhögskola
Medlefors folkhögskola
Nordiska folkhögskolan
Strömbäcks folkhögskola
Södertörns folkhögskola
Wiks folkhögskola
Västanviks folkhögskola
Västerbergs folkhögskola
Åsa folkhögskola
Önnestads folkhögskola

ABF Stockholm
Folkuniversitetet Göteborg
Medborgarskolan, syd
Studieförbundet Vuxenskolan, avd
Botkyrka/Salem

AUTOR Auktoriserade tolkars
riksorganisation
Dövblind ungdom
DHB, Riksförbundet för döva,
hörselskadade och språkstörda barn
Rättstolkars förening
FAT, Föreningen auktoriserade
translatorer
FSDB, Föreningen Sveriges Dövblinda
Föreningen TALFÖR
Föreningen Tolkledarna
HRF, Hörselskadades Riksförbund
SDR, Sveriges Dövas Riksförbund
SFÖ, Sveriges Facköversättares förening
STTF, Sveriges Teckenspråkstolkars
Förening
STOF, Sveriges Tolkförbund
Sveriges dövas ungdomsförbund
Sveriges Vuxendövtolkars förening
Tolkservicerådet
VIS, Vuxendöva i Sverige
Unga hörselskadade

Tolk- och översättarinstitutet

Stockholms universitet, 106 91 Stockholm. Tfn 08-16 20 00, www.tolk.su.se

**Stockholms
universitet**